

EMPRESA FAMILIAR

Créixer per créixer?

Modest Guinjoan / Josep Maria Llaurador

Consulting Barcelona Economia

Tots els excessos fan mal, tant si és per massa com si és per massa poc. Aquest principi també és vàlid quan s'aplica a l'economia. Entre el poc i el massa hi ha una diferència substancial en funció del sentit de l'excés: en fase de recessió es queixa tothom, en fase d'expansió no es queixa ningú, com passava els darrers anys. Els ritmes de creixement superiors al 3% formaven part de la rutina de persones, organitzacions empresarials, sindicats, polítics d'aquí i d'allà, i no tant de les empreses, bregades com estan en la lluita diària. Situat l'atur en taxes que freguen la plena ocupació, continuem obsessionats a mantenir un ritme econòmic frenètic: el nombre de turistes ha de batre rècords any rere any; l'aportació de divises, també; les vendes al detall només poden tenir el signe del creixement; el mateix s'ha de dir de la producció industrial; les exportacions s'han de duplicar cada 4 anys; la inversió estrangera ha de concentrar-se com més millor a Catalunya; la creació d'empreses ha de ser més gran que la de l'any passat; la construcció de habitatges i l'obra pública no poden recular; i etcètera. La traducció pràctica de tot plegat equival a uns nivells més grans de riquesa, palpables quan anem pel món i veiem que no estem tan malament com pensàvem. Però la riquesa és un concepte relatiu... No hi ha progrés

sense costos. Des de la perspectiva de la producció, més creixement comporta més consum del recurs territori (per cobrir les necessitats d'infraestructures de tot tipus, de polígons industrials, de centres logístics...), més requeriments energètics, nivells més alts de contaminació o més immigració. Des de la perspectiva del consum, el progrés, entès de la manera que s'entén en aquest país, també comporta, entre d'altres, una pressió ja poc suportable sobre el litoral (més camps de golf en un país amb poca aigua), o la minva de qualitat de vida (el menjar ràpid, la reducció de temps de lleure, etc.).

Volem créixer, ens vatem de grans projectes d'inversió en parcs temàtics o en plantes de muntatge d'electrònica de consum, de tenir una activitat constructora molt dinàmica, de preveure una temporada turística extraordinària. Molt bé, però de què serveix si no hi ha gent que hi vulgui treballar? Fa un parell de mesos, amb el Pla Hidrològic Nacional de fons, el president Pujol va fer una reflexió en el sentit que allò que el govern vol és que entre tots siguem capaços de veure quin tipus de desenvolupament

volem. És aquest? Hem d'aconseguir més i més, en un remolí dominat per la quantitat, malgrat els desequilibris de tot tipus que genera? No és hora de plantejar-se, com fa anys que estan fent les nostres empreses –i com fins i tot la PAC (política agrícola comuna) sembla

que finalment ha entès–, que és l'hora de la qualitat? Fa un temps Lluís Llach ja deia que fins i tot el sistema educatiu actual forma els joves per guanyar més, per ser més competitiu, en lloc d'ensenyar-los a ser bones persones i a ser feliços. No seria millor créixer menys, i fer-ho de manera més digerible i dignificant tot tipus de professions?

Fer de pagès, d'empleat de taller metallúrgic, d'operari d'una cadena d'alimentació, no hauria de ser cap desprestigi, ans al contrari. És absurd que tots els joves tinguin el nord d'acabar empleats per qualsevol multinacional. En aquest sentit, les empreses familiars aporten elements que, sens dubte, permetrien afinar un model diferent del créixer per créixer: el creixement es fa de manera prudent i tranquil·la, sense presses, amb empresaris disposats a embrutar-se les mans de greix, i amb una característica fonamental: el millor (la seu de l'empresa, els treballs més qualificats) es queda a casa. De fet, no cal anar gaire lluny. Les empreses familiars catalanes no deixen de ser l'exponent d'una dita que és ben nostra: Val més menjar poc i pair bé.